

Βρυξέλλες, 1 Οκτωβρίου 2025
(OR. en)

13236/25

SOC 624
GENDER 176
ANTIDISCRIM 85
FREMP 250
JAI 1314

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Προεδρία
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Καταπολέμηση του μίσους, των διακρίσεων και της βίας κατά των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων - <i>Ανταλλαγή απόψεων</i>

Επισυνάπτεται για τις αντιπροσωπίες καθοδηγητικό σημείωμα της Προεδρίας για το ανωτέρω θέμα, ενόψει της ανταλλαγής απόψεων που θα πραγματοποιηθεί στο Συμβούλιο (EPSCO) στις 17 Οκτωβρίου 2025.

Καταπολέμηση του μίσους, των διακρίσεων και της βίας κατά των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων

Εισαγωγή

Οι λεσβίες, οι ομοφυλόφιλοι, οι αμφιφυλόφιλοι, τα διεμφυλικά, ίντερσεξ, κουίρ και άλλα άτομα που ανήκουν σε σεξουαλικές και έμφυλες μειονότητες (ΛΟΑΤΚΙ) εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν διακρίσεις και παρενόχληση σε ολόκληρη την ΕΕ, παρά τα ισχύοντα νομοθετικά πλαίσια, τη βελτίωση της πολιτικής ευαισθητοποίησης και τις διάφορες πρωτοβουλίες που έχουν αναληφθεί για την προώθηση της ίσης μεταχείρισης στον τομέα αυτόν. Αυτή η διαρκής πρόκληση υπονομεύει την αποτελεσματική εφαρμογή των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των αρχών της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ίσης συμμετοχής όλων των ατόμων στην κοινωνική και οικονομική ζωή.

Μελέτες δείχνουν ότι ουσιαστική πρόοδος μπορεί να επιτευχθεί όταν υπάρχει πολιτική δέσμευση και ευαισθητοποίηση. Από το 2019, παρατηρείται αύξηση του αριθμού των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων στην ΕΕ που ζουν ανοιχτά, χωρίς να κρύβουν τον γενετήσιο προσανατολισμό τους. Για παράδειγμα, τα ΛΟΑΤΚΙ άτομα αναφέρουν ότι αισθάνονται πιο ασφαλή όταν κρατούν το χέρι του ή της συντρόφου τους δημοσίως και ότι αισθάνονται ότι τα σχολεία αντιμετωπίζουν με πιο θετικό τρόπο ζητήματα ΛΟΑΤΚΙ σε σχέση με το παρελθόν¹.

Παρά αυτά τα σημαντικά βήματα προόδου, η συνολική εικόνα όσον αφορά την ευημερία των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων παραμένει βαθιά ανησυχητική. Σύμφωνα με την τρίτη έρευνα της ΕΕ για τα ΛΟΑΤΚΙ άτομα που διενεργήθηκε από τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (FRA), τα ΛΟΑΤΚΙ άτομα έχουν βιώσει σημαντικά αυξημένη υποκινούμενη από μίσος βία, εκφοβισμό και διακρίσεις, με τον αντίκτυπο αυτών να είναι δυσανάλογος για τα διεμφυλικά και ίντερσεξ άτομα².

Στην ΕΕ, συνεχίζουμε να γινόμαστε μάρτυρες περιστατικών βίας κατά των ΛΟΑΤΚΙ, όπως λεκτικές επιθέσεις, σωματική βία, ρητορική μίσους και ομοφοβικό εκφοβισμό, ακόμη και σε θεωρητικά ασφαλείς δημόσιους χώρους, όπως ειρηνικές συναθροίσεις και δημόσιες εκδηλώσεις και διαδηλώσεις³.

¹ Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (2024). *LGBTIQ Equality at a Crossroads: Progress and Challenges* (Ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ: Στο σταυροδρόμι της πρόοδου και των προκλήσεων). Βιέννη: FRA.

² Ό.π.: Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2025). *Being intersex in the EU* (Πώς είναι να ζεις ως ίντερσεξ στην ΕΕ). Βιέννη: FRA.

³ *LGBTIQ Equality at a Crossroads: Progress and Challenges* (Ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ: Στο σταυροδρόμι της πρόοδου και των προκλήσεων).

Επιπλέον, πάνω από το ένα τρίτο των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων ανέφεραν διακρίσεις σε βασικούς τομείς, όπως η απασχόληση, η στέγαση και η πρόσβαση σε άλλες υπηρεσίες που είναι διαθέσιμες στο κοινό⁴. Παρά τα προβλήματα αυτά, η υποβολή αναφορών σε φορείς ισότητας παραμένει χαμηλή, υποδεικνύοντας τα συνεχιζόμενα εμπόδια στη δικαιοσύνη και τους μηχανισμούς έννομης προστασίας⁵.

Οι συνεχείς διακρίσεις και τα αυξημένα περιστατικά παρενόχλησης και βίας συνιστούν σοβαρές απειλές για την ασφάλεια και τα θεμελιώδη δικαιώματα των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων.

Οι συνέπειες της βίας και των διακρίσεων είναι σοβαρές και εκτεταμένες: πάνω από το ένα τρίτο των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων έχει σκεφτεί την αυτοκτονία το περασμένο έτος, ενώ τα νέα άτομα, τα τρανς, τα μη δυαδικά και τα φυλοδιαφορετικά άτομα είναι πιο επιρρεπή σε αυτοκτονικές σκέψεις σε σχέση με τον υπόλοιπο πληθυσμό⁶. Το 2023, το 67% των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων είχε βιώσει εκφοβισμό, απειλές και προσβολές λόγω του γενετήσιου προσανατολισμού ή της ταυτότητάς του⁷.

Οι επίμαχες αρχές

Οι αρχές της ισότητας και της απαγόρευσης των διακρίσεων κατοχυρώνονται στις Συνθήκες και στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης («ο Χάρτης»).

Το άρθρο 21 του Χάρτη απαγορεύει ρητά κάθε διάκριση για ευρύ φάσμα λόγων, συμπεριλαμβανομένων του φύλου και του γενετήσιου προσανατολισμού: *«Απαγορεύεται κάθε διάκριση ιδίως λόγω φύλου, φυλής, χρώματος, εθνικής καταγωγής ή κοινωνικής προέλευσης, γενετικών χαρακτηριστικών, γλώσσας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, πολιτικών φρονημάτων ή κάθε άλλης γνώμης, ιδιότητας μέλους εθνικής μειονότητας, περιουσίας, γέννησης, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.»*

Τα άρθρα 8 και 10 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης προβλέπουν ότι, σε όλες τις δράσεις της, η Ένωση επιδιώκει να εξαλείψει τις ανισότητες και να καταπολεμήσει τις διακρίσεις, μεταξύ άλλων λόγω φύλου και γενετήσιου προσανατολισμού, κατά τον καθορισμό και εφαρμογή των πολιτικών και των δράσεών της, και το άρθρο 19 της ΣΛΕΕ εξουσιοδοτεί το Συμβούλιο να αναλάβει δράση για την καταπολέμηση των διακρίσεων βάσει των λόγων αυτών.

⁴ Ό.π.

⁵ Ό.π.

⁶ Ό.π.

⁷ Ό.π.

Μια καθοριστική στιγμή

Το 2020, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε την πρώτη της «στρατηγική για την ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ 2020-2025», συνδυάζοντας μια σειρά στοχευμένων μέτρων για την ενίσχυση της ισότητας των ΛΟΑΤΚΙ με την ενσωμάτωσή της σε όλες τις πολιτικές, τη νομοθεσία και τα προγράμματα χρηματοδότησης της ΕΕ. Η στρατηγική αυτή ενισχύει επίσης τη φωνή των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων και ενδυναμώνει τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και των ενδιαφερόμενων μερών, στο πλαίσιο ενός κοινού εγχειρήματος για την αποτελεσματική προώθηση της ισότητας των ΛΟΑΤΚΙ.

Το 2025 σηματοδοτεί μια κρίσιμη καμπή για την προώθηση των δικαιωμάτων των ΛΟΑΤΚΙ στην ΕΕ. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δρομολογεί μια νέα «στρατηγική για την ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ 2026-2030», η οποία θα καθορίσει το πλαίσιο για τις μελλοντικές δραστηριότητες στην ΕΕ.

Οι εμπειρίες κάθε κράτους μέλους προσφέρουν πολύτιμα δεδομένα για έναν εποικοδομητικό διάλογο σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο τα θεσμικά όργανα και τα κράτη μέλη της ΕΕ μπορούν να προωθήσουν τα δικαιώματα και τις ίσες ευκαιρίες των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων, καθώς και για το πώς θα αντιμετωπιστούν οι διακρίσεις και η βία κατά των εν λόγω ομάδων.

Βάσει των ανωτέρω, οι υπουργοί καλούνται να διεξαγάγουν συζήτηση προσανατολισμού εστιάζοντας στα ακόλουθα ερωτήματα:

- 1) Ποιες είναι οι αποτελεσματικές βέλτιστες πρακτικές που ακολουθεί το κράτος μέλος σας για την καταπολέμηση των διακρίσεων και της βίας κατά των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων;*
- 2) Ποιες πρόσθετες δράσεις θα μπορούσαν να αναληφθούν σε επίπεδο ΕΕ για να διασφαλιστεί ότι τα ΛΟΑΤΚΙ άτομα και οι οικογένειές τους μπορούν να ζουν ελεύθερα και ανοικτά, χωρίς διακρίσεις και βία, μεταξύ άλλων και σε διασυνοριακό επίπεδο;*
